

# Op Stapel 2018-02

10 januari 2018

*In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).*

*De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.*

---

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:  
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap  
Onderwijsorganisatie en -personeel  
Guido Liessens  
[guido.liessens@g-o.be](mailto:guido.liessens@g-o.be)

Jan Brewee  
[jan.brewee@g-o.be](mailto:jan.brewee@g-o.be)

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

### **In deze aflevering:**

---

- **Leerlingenbegeleiding**

# Voorontwerp van decreet betreffende leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

---

*We beperken ons in deze toelichting tot het geven van een leidraad bij de lezing van het decreet. In het eerste deel 'Leerlingenbegeleiding' schetsen we de filosofie achter het decreet. In het deel 'De werking van de CLB's' gaat het over de concrete opdracht van de CLB's, over de middelen en over de normen.*

## LEERLINGENBEGELEIDING

### Enkele uitgangspunten:

- de leerlingenbegeleiding wordt betrokken op het zorgcontinuüm: de mate van individualisering van zorg verhoogt naarmate de nood aan begeleiding toeneemt;
- leerlingenbegeleiding is een gedeelde verantwoordelijkheid van leerlingen, ouders, school, CLB, PBD en welzijnspartners, mét een duidelijke rolverdeling;
- leerlingenbegeleiding vertrekt altijd vanuit een geïntegreerde en holistische benadering voor de vier begeleidingsdomeinen (onderwijsloopbaan, leren en studeren, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg)<sup>1</sup> in elke fase van het zorgcontinuüm. De school<sup>2</sup> is eindverantwoordelijke van het beleid met betrekking tot leerlingenbegeleiding: **een geïntegreerd beleid voor de vier domeinen in de verschillende fasen van het zorgcontinuüm wordt**, naast het hebben van samenwerkingsafspraken met een CLB, **een erkenningsvoorwaarde voor scholen**;
- nadruk op preventie.

---

<sup>1</sup> **Begeleiding van de onderwijsloopbaan** start op 2,5 jaar in de kleuterschool. Ze is een continu proces dat een leven lang leren beoogt. Ze ondersteunt de leerling bij het verwerven van zelfkennis (interesses, zelfbeeld, motivatie, studievaardigheden en (onderwijsloopbaan)competenties) en inzicht in de structuur en mogelijkheden van het onderwijs en de arbeidsmarkt.

**Begeleiding van leren en studeren** legt de focus op het bevorderen van het leerproces door leer- en studievaardigheden te ontwikkelen en te ondersteunen, indien nodig op maat van de leerling.

**Begeleiding van het psychisch en sociaal functioneren** focust op het welbevinden van de leerling: het garanderen van een krachtige leeromgeving in een veilig, warm, uitdagend en verbindend schoolklimaat. Het psychisch en sociaal functioneren van leerlingen kan bedreigd worden door: pesten, spijbelen, gedragsproblemen, emotionele problemen (faalangst, angst, suïcide, depressie), problemen op het vlak van sociale vaardigheden, psychiatrische problemen, verwerkingsproblemen (verliesverwerking, verwerking handicap), verslavingsproblemen, mishandeling, verwaarlozing, radicalisering ...

**Preventieve gezondheidszorg** beschermt en bevordert de gezondheid, groei en ontwikkeling van leerlingen. Ze volgt het groei- en ontwikkelingsproces van de leerling op en detecteert risicofactoren. Preventieve gezondheidszorg wordt ingevuld via (minimaal) het organiseren van systematische contacten, het aanbieden van vaccinaties en profylactische maatregelen. Tijdens het systematisch contact kunnen signalen worden opgevangen of problemen worden vastgesteld met betrekking tot de andere begeleidingsdomeinen.

<sup>2</sup> Dat geldt ook voor opleidingen die door Syntra worden verstrekt in het kader van het *Stelsel Leren en Werken en Duaal leren*.

Het decreet schrijft **de opdracht van de school** (basis- en secundair onderwijs) inzake leerlingebegeleiding in in de niveaudecreten voor het basis- en het secundair onderwijs: de school moet een beleid ontwikkelen dat is afgestemd op het PPGO, de noden van de leerlingenpopulatie en de concrete schoolcontext. Het zorg- en het GOK-beleid worden er in geïntegreerd. De school moet voor de vier begeleidingsdomeinen, in de fase van **brede basiszorg** een aanbod hebben dat zich richt tot alle leerlingen. In de fase van de **verhoogde zorg** detecteert de school noden bij leerlingen voor wie binnen de brede basiszorg geen antwoord gevonden wordt, staat ze in voor de eerste opvang, bespreekt ze de problemen met de leerling en de ouders en biedt ze extra-begeleiding in de vorm van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen. Ze kan consultatieve leerlingenbegeleiding vragen aan het CLB. In de fase van de **uitbreiding van zorg** definieert de school samen met de leerling de hulpvraag en bespreekt ze die met het CLB. Ze volgt het handelingsgericht advies van het CLB.

Het schoolreglement krijgt er een nieuw hoofdstuk bij: de school beschrijft er bondig haar beleid op het vlak van leerlingenbegeleiding en de concrete afspraken over de dienstverlening tussen de school en het CLB, mét vermelding van de contactgegevens van het CLB<sup>3</sup>.

In het secundair onderwijs moet een personeelslid (het mogen er ook méér zijn) voltijds of deeltijds met leerlingenbegeleiding worden belast.

### **DE WERKING VAN DE CLB'S**

Het is de **school** die het initiatief neemt om **samenwerkingsafspraken** te maken met een CLB. Die komen in de plaats van de huidige zesjarige beleidsplannen en beleidscontracten. De Vlaamse Regering legt nog vast wat die samenwerking (minstens) moet omvatten. De beleidsplannen en beleidscontracten die op 1 september 2018 lopen, moeten worden geëvalueerd en eventueel aangepast aan het nieuwe kader. Op het einde van de looptijd (31 augustus 2020) komen dan de samenwerkingsafspraken in de plaats.

De samenwerkingsafspraken kunnen formeel worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst, maar dat hoeft niet. De samenwerking vangt aan bij het begin van het schooljaar en loopt voor onbepaalde duur. Ze moet, in het kader van de interne kwaliteitszorg, op regelmatige basis worden bijgestuurd. Als de samenwerking wordt beëindigd, gebeurt dat altijd op het einde van een schooljaar. De partner (CLB of de school)

---

<sup>3</sup> Scholen in Vlaanderen met Frans als onderwijstaal kunnen voor alle onderdelen van het decreet leerlingenbegeleiding samenwerken met instellingen die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap (in casu de CLB's) of door de Franse Gemeenschap. Als die scholen samenwerken met een Vlaams CLB, zal het CLB-personeel dat voor die leerlingen instaat, het Frans op ERK-niveau B2 moeten beheersen. Als ze opteren voor Franstalige instellingen – momenteel zijn dat de PMS-centra en de PSE-centra – moeten de scholen dat melden aan de Vlaamse overheid. De opdrachten die in het Vlaams onderwijs zijn toevertrouwd aan de CLB's zitten in de Franse Gemeenschap verspreid over verschillende instanties, wat betekent dat er per school verschillende contracten zullen moeten worden gesloten om de dienstverlening van het CLB te vervangen. Hoe dan ook moeten, bij de samenwerking met Franstalige instanties, de systematische contacten, het aanbieden van vaccinaties, profylactische maatregelen en begeleidingsmaatregelen ter opvolging van de leerplicht gegarandeerd zijn.

moet vóór 31 december al op de hoogte worden gebracht van het stopzetten van de samenwerking op het einde van het schooljaar. Als het het centrum is dat de samenwerking beëindigt, blijft het de dienstverlening aan de school verlenen tot de school een samenwerkingsafsprake heeft met een ander centrum – uiterlijk tot het einde van het daarop volgende volledige schooljaar. Het centrum blijft daarvoor gedurende die tijd ook omkaderd.

De samenwerkingen moeten door de school en het centrum aan AgODi worden gemeld uiterlijk op 31 maart. Ze vormen de basis voor de berekening van de personeelsomkadering van de centra.

Als een leerling van school verandert, blijft het centrum bevoegd en verantwoordelijk tot de leerling is ingeschreven in een school die samenwerkingsafspraken heeft met een ander centrum. Ook wanneer de leerling voor een bepaalde periode niet ingeschreven is in een school, blijft het centrum bevoegd waarmee de laatste school waarin het kind of jongere was ingeschreven, samenwerkte.

De centra hebben een specifieke opdracht in het opvolgen van de leerplicht. Dat houdt in dat ze ook jongeren begeleiden die geen huisonderwijs volgen en ook niet in een school zijn ingeschreven, of die maar heel onregelmatig op school aanwezig zijn.

Leerplichtigen die huisonderwijs volgen, kunnen zich aanmelden bij een centrum voor minimaal de kernactiviteiten<sup>4</sup> onthaal en vraagverheldering en voor een aanbod vaccinaties.

---

<sup>4</sup> De kernactiviteiten zijn:

- **signaalfunctie: (brede basiszorg)** het CLB signaleert de school dat er zich problemen voordoen in de schoolpopulatie of in het beleid met betrekking tot leerlingenbegeleiding. De school stuurt dan bij. De focus ligt op preventie;
- **consultatieve leerlingenbegeleiding: (verhoogde zorg)** het centrum ondersteunt leerkrachten, zorgverantwoordelijken en directies bij de analyse en aanpak van problemen bij een specifieke leerling of een groep leerlingen. De focus ligt op het versterken van leerkrachten en zorgverantwoordelijken/leerlingbegeleiders. Consultatieve leerlingenbegeleiding gebeurt op vraag van leerkrachten, zorgverantwoordelijken/leerlingbegeleiders ... of op voorstel van het CLB zelf bij (terugkerende) problemen. Het gaat bij consultatieve leerlingenbegeleiding steeds om een specifieke casus of over casussen met gelijke noden. Consultatieve leerlingenbegeleiding kan worden ingezet zonder dat de leerling formeel aangemeld is bij het CLB;
- **onthaal: (uitbreiding van zorg)** het eerste contact met de leerling, ouders, de school en anderen en het beluisteren van het aanmeldingssignaal;
- **vraagverheldering: (uitbreiding van zorg)** samen met de leerling, de ouders/school of een netwerkpartner worden de problemen geïnventariseerd en geanalyseerd; oplossingsalternatieven worden verkend;  
(De kernactiviteiten onthaal en vraagverheldering vallen samen met de functie brede instap in de jeugdhulp.)
- **handelingsgerichte diagnostiek: (uitbreiding van zorg)** een cyclisch zoek- en beslissingsproces waarin informatie over het individu en zijn omgeving wordt verzameld en geïnterpreteerd om de problemen, de onderwijsnoden of hulpvragen te objectiveren, op basis van wetenschappelijk verantwoorde methoden en, waar die voorhanden zijn, vastgelegde standaarden. CLB's kunnen hun kernactiviteit *handelingsgerichte diagnostiek* inzetten om zich te laten erkennen als multidisciplinair team door het agentschap Jongerenwelzijn;
- **handelingsgericht advies: (uitbreiding van zorg)** richt zich tot leerlingen, de ouders en tot het schoolteam. Bij een handelingsgericht advies wordt informatie gegeven over keuzemogelijkheden en gedragsalternatieven en eventueel over hulpkanalen;

Ze zijn verplicht deel te nemen aan de systematische contacten (ter uitvoering van het begeleidingsdomein preventieve gezondheidszorg) die een centrum organiseert. Als huisonderwijs wordt georganiseerd voor verschillende leerplichtige kinderen samen op een ander adres dan waar de kinderen gedomicilieerd zijn, is de organisator van het huisonderwijs verplicht mee te werken aan de profylactische maatregelen die een centrum neemt bij sommige besmettelijke ziekten. De centra zullen daar middelen voor krijgen, gebaseerd op het aantal systematische contacten en vaccinaties.

De centra zijn een neutrale actor in de leerlingenbegeleiding. Ze werken onafhankelijk van de school en van schoolexterne partners. Leerlingenbegeleiding door de centra is vrijwillige, vraaggestuurde hulpverlening, ze gebeurt op verzoek van de leerling, de ouders of de school. Een centrum zet de individuele leerlingenbegeleiding alleen voort als de leerling (de ouders voor een niet bekwame leerling) daarmee akkoord gaat. Leerlingen en ouders kunnen zich evenwel níet verzetten tegen de uitvoering van een systematische contact (wel tegen een concrete arts), profylactische maatregelen, de leerplichtbegeleiding en het inzetten van de signaalfunctie en de consultatieve leerlingbegeleiding. Centra werken ook subsidiair: er wordt altijd gekozen voor de minst ingrijpende begeleiding; de CLB-medewerkers onthouden zich dan ook van activiteiten die scholen/ouders of individuele hulpvragers/leerlingen zelf aankunnen.

Van elke leerling wordt een – één! – multidisciplinair dossier aangemaakt, zodra hij is ingeschreven op school, of, al het gaat om een leerling die huisonderwijs volgt, zodra hij (of zijn ouders) zich een eerste keer aanmeldt bij een centrum.

Een CLB bepaalt zelf zijn openingsuren, maar het moet ook toegankelijk zijn voor en na de schooluren en in vakantieperiodes. De centra zijn gesloten van 15 juli tot en met 15 augustus, op zaterdagen en zondagen, op de wettelijke en decretale feestdagen, van 25 december tot en met 1 januari en op maximaal 14 dagen die ze zelf bepalen, maar die afgestemd moeten zijn op de openingsdagen van andere centra binnen de netoverstijgende regionale ondersteuningscel (zie verder). Als het centrum open is, moet het minstens de nodige informatie in het kader van de onderwijsloopbaanbegeleiding kunnen verstrekken en de kernactiviteiten onthaal, vraagverheldering, draaischijffunctie kunnen inzetten.

Schoolondersteuning wordt uit het takenpakket van de CLB's geschrapt, op de signaalfunctie naar het beleid van de school in de fase van de brede basiszorg en de consultatieve leerlingenbegeleiding in de fase van verhoogde zorg na.

- 
- **begeleiding: (uitbreiding van zorg)** die de leerling en ouders rechtstreeks helpt om te gaan met een problematische situatie en naar antwoorden en oplossingen te zoeken;
  - **draaischijffunctie: (uitbreiding van zorg)** op basis van een indicatiestelling, na toestemming van de leerling en/of de ouders, leidt het CLB de leerling toe naar een schoolextern aanbod. De school heeft daar geen opdracht: het CLB neemt de coördinatie op voor het verdere onderwijstraject van de leerling. Omdat schoolpersoneel niet gevat is door het beroepsgeheim (schoolpersoneel heeft ambtsgeheim), kan er ook geen rechtstreekse informatie-uitwisseling gebeuren tussen schoolextern aanbod en de school. CLB-medewerkers hebben wel beroepsgeheim: na toestemming van de leerling en/of de ouders kan er dus wel informatie worden uitgewisseld tussen het schoolextern aanbod en het CLB. Dat kan dan vanuit zijn specifieke opdrachten binnen de leerlingenbegeleiding relevante informatie over leerlingen met de school uitwisselen, als de leerling en/of ouders daarvoor toestemming hebben gegeven. Scholen kunnen ter versterking van hun beleid ook op eigen initiatief een beroep doen op schoolextern aanbod.

Centra kunnen samenwerken een regionale ondersteuningscel (ROC), netgebonden of netoverstijgend. **Vanaf het schooljaar 2023-24 is samenwerking in zo'n netoverstijgend ROC zelfs een voorwaarde om als CLB erkend te blijven.** Die netoverstijgende samenwerking slaat alvast op het afstemmen van de bereikbaarheid, openingstijden en permanentiebezetting in de centra van de regio; het bundelen van expertise in verband met kansarmoede; het organiseren van een aanspreekpunt voor de leerlingen huisonderwijs; de praktische coördinatie van de systematische contacten en vaccinaties; het in kaart brengen van de spijbelproblematiek in de regio en het uitwerken van een plan van aanpak (in samenwerking met andere regionale actoren); de opvolging van leerlingen met een schoolcarrière met veelvuldig spijbelen, uitsluitingen, schorsingen en schoolwissels; het bemiddelend optreden en herstelgericht werken wanneer de communicatie tussen de leerling, de ouders en de school vastloopt; objectieve informatieverstrekking over de structuur en de organisatie van het Vlaamse onderwijslandschap; het bundelen van expertise rond radicalisering. Maar de Vlaamse Regering kan daar nog 'thema's' aan toevoegen. Het is ook de Vlaamse Regering die de regio's zal vastleggen waarbinnen netoverstijgend moet worden samengewerkt, maar ze zal de centrumdirecteurs daar vooraf wel over consulteren. Bij zo'n ROC wordt een OCNROC opgericht, een onderhandelingscomité op het niveau van het ROC, in samenstelling en werking vergelijkbaar met het onderhandelingscomité van de netoverstijgende scholengemeenschap<sup>5</sup>. De centrubesturen die samenwerken binnen het ROC maken afspraken over de functiebeschrijvingen en evaluatie van de personeelsleden in de centra.

Er komen nieuwe programmatie- en rationalisatienormen: de programmatienorm bedraagt 9000 gewogen regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van februari **in het voorgaande kalenderjaar** in de scholen die door het centrum worden begeleid. Vanaf 1 september 2023 wordt de programmatienorm 40.000 gewogen leerlingen. De rationalisatienorm bedraagt 8000 gewogen leerlingen (op de eerste schooldag van februari **van het voorgaande schooljaar**), maar vanaf 1 september 2023 komt daar een norm bovenop van 35.000 gewogen leerlingen binnen een netoverstijgend ROC. Er is wel voorzien in een genadejaar: pas vanaf het tweede jaar waarin de norm niet wordt gehaald, valt de financiering weg.

Voor het berekenen van de personeelsomkadering wordt uitgegaan van het aantal gewogen regelmatige leerlingen op de teldata **in het kalenderjaar voordien** in de scholen die door het centrum worden begeleid. De weging van de leerlingen gebeurt als volgt: het aantal leerlingen met een verslag (of een inschrijvingsverslag met het oog op het volgen van een individueel aangepast curriculum) wordt vermenigvuldigd met de coëfficiënt 3, het aantal leerlingen met een gemotiveerd verslag (of een inschrijvingsverslag met het oog op ondersteuning in het gewoon onderwijs) met de coëfficiënt 2; het (overige) aantal leerlingen van het gewoon onderwijs met de coëfficiënt 1.

Globaal voor Vlaanderen bedraagt het beschikbare volume omkaderingsgewichten 2898,85. Daarop gebeurt een voorafname van 20,37 omkaderingsgewichten voor de Permanente Ondersteuningscellen (POC) (waarvan 5,89 voor het GO!) en worden 1015 (=35%) omkaderingsgewichten verdeeld over de centra op basis van het aantal leerlingen in het

---

<sup>5</sup> Een akkoord in dat OCNROC met één of meer afvaardigingen van de vakbonden, bindt de afzonderlijke besturen!

gewoon onderwijs met SES-kenmerken dat door de centra wordt begeleid. De rest wordt lineair verdeeld. **Overigens krijgt elk CLB tot het schooljaar 2022-23 nooit minder omkaderingsgewichten dan het had op 31 augustus 2017.** Naast dat vaste globale aantal omkaderingsgewichten is er een potje van 180 omkaderingsgewichten; 88 daarvan worden in 2018-19 evenredig verdeeld over de centra die op basis van de nieuwe berekening voor de omkadering recht op méér hebben dan wat gegarandeerd wordt (méér dus dan hun hun omkadering op 31 augustus 2017). De 92 overige zijn een reserve om de jaren nadien de groeischommelingen op te vangen. De (substantiële) groei en de krimp worden 'vertraagd' verrekend: de groei van het centrum in omkaderingsgewichten tegenover het vorige jaar wordt afgetopt op 3,15%; de krimp wordt beperkt tot 2% (een kleinere krimp, of, tot 2022-23, een krimp onder de gegarandeerde omkaderingsgewichten, wordt niét verrekend).

Centra kunnen (als voorheen, en volgens de gangbare modaliteiten) jaarlijks naar elkaar, naar de permanente ondersteuningscel en naar de (netoverstijgende) regionale ondersteuningscel omkaderingsgewichten overdragen<sup>6</sup> en (een deel of het geheel) van de bijhorende werkingsmiddelen overdragen.

Het centrumbestuur vult met de beschikbare omkaderingsgewichten de personeelsformatie van het centrum naar eigen inzicht, maar multidisciplinair, in met ambten van het bestuurs<sup>7</sup>- en onderwijzend personeel, het ondersteunend personeel<sup>8</sup> en het technisch personeel. De overheid legt dus geen basisformatie meer vast. Elke CLB moet uit zijn omkadering één directeur organiek aanstellen<sup>9</sup> en de betrekkingen van de vast benoemde personeelslid moeten maximaal gegarandeerd worden. Het ambt van directeur wordt niet langer als een mandaat uitgeoefend. Wie op 31 augustus 2018 een mandaat heeft, is vanaf 1 september 2018 tijdelijk aangesteld. Het centrumbestuur kan wie op 31 augustus 2018 in het mandaat van directeur als titularis is aangesteld, vanaf 1 september 2018 in die betrekking benoemen (het personeelslid hoeft geen proeftijd te doorlopen).

Het decreet gaat in op 1 september 2018.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat **niet akkoord** met het voorontwerp.

Het is beslist goed dat de rol van de diverse actoren in de leerlingenbegeleiding (ouders, school, CLB, externen ...) helder wordt geformuleerd. Ook het GO! was daar al lange tijd vragende partij voor. Dat in de slotversie van de tekst, op vraag van een van de partners, in de definitie van

<sup>6</sup> voor zover daardoor geen nieuwe of bijkomende boventaligheid wordt gecreëerd.

<sup>7</sup> het bestuurspersoneel zal, naast het ambt van directeur, ook een selectieambt van coördinator omvatten.

<sup>8</sup> = de nieuwe benaming voor het administratief personeel, met één overkoepelend nieuw ambt, stafmedewerker, dat de ambten administratief werker en medewerker vervangt en dat afhankelijk van het gewenste profiel, een HSO'er, een bachelor of een master is.

<sup>9</sup> Na een fusie wordt één directeur organiek aangesteld. De vast benoemde of tot de proeftijd toegelaten directeurs van de overige centra die bij de fusie betrokken zijn, blijven (voor het volume waarvoor ze als directeur waren benoemd of tot de proeftijd waren toegelaten) op persoonlijke titel directeur bij het fusiecentrum in een niet-organiek kader, met behoud van hun salaris (het moet dan wel gaan om directeurs die op de vooravond van de fusie al als directeur vast benoemd waren of tot de proeftijd waren toegelaten: voor fusies op 1 september 2018 komen directeurs die de dag voordien nog mandaathouder waren, daarvoor dus niet in aanmerking). De directeurs uit dat niet-organieke kader staan wel in voor de vervanging van de directeur als die afwezig is.



'leerlingenbegeleiding' de bepaling *De maatregelen vertrekken steeds vanuit een geïntegreerde en holistische benadering voor de vier begeleidingsdomeinen in elke fase van het zorgcontinuüm* werd afgezwakt naar *De maatregelen vertrekken steeds vanuit een geïntegreerde en holistische benadering voor de vier begeleidingsdomeinen en dit vanuit een continuüm van zorg* is dan weer jammer. Het zorgcontinuüm en zijn fasen zijn bekende begrippen: iedere betrokkene wéét waarvoor ze staan. Het GO! begrijpt dan ook niet wat er fout aan is in regelgevende teksten voort te werken met helder gedefinieerde begrippen uit eerdere regelgeving en wat de winst is – precies in definities – van een woordgebruik waarin ieder (vrijblijvend) maar het zijne moet zien te lezen. Voor de praktijk van de leerlingenbegeleiding in scholen en CLB's van het GO! maakt het in wezen weinig uit – zij kiezen er wél nadrukkelijk voor om in te zetten op begeleiding in élke fase – maar aan een coherente en heldere lezing van de regelgeving draagt het alvast niet bij.

Dat (ook) in het secundair onderwijs personeelsleden moeten worden belast met leerlingenbegeleiding, ligt in de lijn van de opdracht die nu ook nadrukkelijk aan de scholen wordt gegeven: structuur geven aan hun leerlingenbegeleiding via een uitgezet zorgbeleid. In het basisonderwijs is de functie van zo'n personeelslid al lang vertaald naar een eigen ambt. In het secundair onderwijs is dat alsnog niet het geval en moeten de scholen het doen met de bestaande middelen. Het GO! hoopt dat de overheid in de toekomst extra-middelen kan vrijmaken voor het gestructureerd uitbouwen van een zorgbeleid in het secundair onderwijs.

De overheid geeft in de memorie van toelichting bij het voorontwerp toe dat de centra voor leerlingenbegeleiding, zelfs met de extra-input van, op termijn, 180 omkaderingsgewichten, structureel onder-omkaderd blijven. De opdrachten van de CLB's en de complexiteit van de problematieken, nemen nochtans niet af.

Het GO! begrijpt best dat de overheid, de hele discussie over de ondersteuningsnetwerken indachtig, een sociaal bloedbad in het CLB-landschap wil vermijden en, voorzichtigheidshalve, bij de implementatie van het nieuwe omkaderingssysteem de garantie inbouwt dat de centra minstens de omkadering behouden waarop zij recht hadden op 31 augustus 2017. Maar de maatregel zoals die nu in het voorontwerp is ingeschreven, betonneert de facto het landschap voor vijf jaar, net op het moment dat de, door de overheid verplichte, regionale samenwerking van het officieel onderwijs in de ondersteuningsnetwerken schoolbesturen van het officieel gesubsidieerd onderwijs ertoe noopt ook hun CLB-partner binnen het GO! te zoeken. **Hij belet schoolbesturen, met name gemeentebesturen, de facto voor minstens vijf jaar, gebruik te maken van hun recht (overigens ook gegarandeerd in artikel 14 van het voorontwerp) vrij hun CLB-partner te kiezen, in het licht van hun eigen visie op leerlingenbegeleiding en hun eigen pedagogisch beleid. De maatregel raakt dan ook rechtstreeks aan de vrijheid van onderwijs.** De overheid had haar doelstelling ook kunnen bereiken door de CLB-omkadering te garanderen die door de scholen waarmee het CLB in de betrokken omkaderingsperiode (respectievelijk 2018-19, 2019-20, 2020-21, 2021-22 en 2022-23) samenwerkt, op 31 augustus 2017 werd gegenereerd. Het voorstel, dat dicht aanleunt bij het eigen voorstel van de overheid, komt perfect tegemoet aan de zorg van de overheid, maar belet niet dat het veld zich tussen 2018 en 2023 her-zet (en doet dus recht aan de vrijheid van onderwijs). Het GO! begrijpt dan ook niet waarom de overheid niet op die suggestie is willen ingaan.

Artikel 16 van het voorontwerp bepaalt dat centra voor leerlingenbegeleiding kunnen samenwerken in een netoverstijgende regionale ondersteuningscel. Vanaf het schooljaar 2023-24 is die netoverstijgende samenwerking een erkenningsvoorwaarde voor de CLB's (art. 19, 9°). Artikel 16, § 2 bepaalt hoe die samenwerking er minimaal moet uit zien: over welke thema's de netoverstijgende ondersteuningscel gaat. Het GO! is niet per se tegen samenwerking en al zeker niet tegen uitwisseling van expertise, maar wijst er toch op dat het stuk voor stuk thema's zijn die raken aan de bevoegdheden die de decreetgever in een bijzonder decreet exclusief heeft toegekend aan de raden van bestuur van de scholengroep (artikel 23 van het bijzonder decreet *betreffende het gemeenschapsonderwijs*), overigens in uitvoering van artikel 24, § 2 van de Grondwet. **Het zou niet behoorlijk zijn dat de verdeling van de bevoegdheden in het GO! – nu nét een van de centrale bepalingen van het bijzonder decreet, dat de kwalificatie “bijzonder” heeft in uitvoering van artikel 24, § 2 van de Grondwet – de facto sluipend zou worden gewijzigd door een decreet dat niet aan die kwalificatie moet voldoen. Dat de Vlaamse Regering en niet de bijzonder-decreetgever, door het vastleggen van de regio's, zou mogen bepalen binnen welk samenwerkingsverband een Raad van Bestuur aspecten van zijn bevoegdheid moet afstaan, is hoe dan ook direct in strijd met artikel 24, § 2 van de Grondwet.** Nochtans machtigt het voorontwerp de Vlaamse Regering daar wel degelijk toe. Het GO! zou overigens niet op dat juridische probleem wijzen, als er ook niet inhoudelijk heel wat op het spel stond. De visies van de centrumbesturen op leerlingenbegeleiding liggen soms zeer ver uiteen. Dat is hier en daar ook gebleken tijdens de onderhandelingen. De onderwijsvrijheid garandeert school- en centrumbesturen dat ze naar eigen inzicht hun pedagogisch project vorm kunnen geven. Die vrijheid wordt nu geschonden.

Bij elke netoverstijgende regionale ondersteuningscel moet ook een onderhandelingscomité (OCNROC) worden opgericht. De regels daarvoor zijn een kopie van de regels voor de onderhandelingscomités bij de netoverstijgende scholengemeenschappen. Dat lijkt logisch: ook scholengemeenschappen zijn samenwerkingsverbanden. Maar er is natuurlijk wel een fundamenteel verschil. Scholengemeenschappen zijn vrijwillig tot stand gekomen. Dat geldt niet voor de netoverstijgende ondersteuningscellen. De samenstelling van het onderhandelingscomité, waarbij het aantal vertegenwoordigers van de centrumbesturen het aantal vakbondsvertegenwoordigers niet mag overtreffen (art. 51), garandeert niet dat elk centrumbestuur in het OCNROC is vertegenwoordigd. Bij een akkoord (al dan niet eenparig) na onderhandelingen in het OCNROC zijn alle besturen wél door dat akkoord gebonden (art. 57, § 2). Ook die bepaling raakt dus wezenlijk aan de bevoegdheden en de onderwijsvrijheid van de centrumbesturen en is dus zonder meer **in strijd met artikel 23 van het bijzonder decreet *betreffende het gemeenschapsonderwijs* en artikel 24, § 2 van de Grondwet.**